

Foto: Kim Abel

Vegetasjonsindikator for beite eller slått i semi-naturlig åpent lavland

Økosystem: Åpent lavland
Egenskap: A1 - Fysiske egenskaper
Indikatorverdi for 2024: 0,64
Usikkerhet (95% KI): 0,63 – 0,66

Om indikatoren

Beite og slått er viktig for å strukturere og redusere mengden plantemateriale i åpent lavland og påvirker dermed plantesamfunnet. Indikatoren måler om sammensetningen av plantearter tyder på at nivået av beite og slått avviker fra det som forventes i semi-naturlig åpent lavland i god hevd. Både for mye og for lite beite og slått kan påvirke den økologiske tilstanden, og en indikatorverdi på 0,64 viser at artssammensetningen har et begrenset avvik fra den som forventes ved nivåer av beite og slått som kjennetegner intakte økosystemer i åpent lavland.

Dyr på beite. Foto: Liv Byrkjeland, SNO

Påvirkningsfaktorer

For mye eller for lite beite og slått påvirker artenes konkurranseforhold og favoriserer noen arter på bekostning av andre. Dette fører til endringer i artssammensetningen.

Hvordan måles variabelen

Indikatoren måles ved hjelp av vegetasjonsdata fra Arealrepresentativ naturovervåking (ANO), Arealrepresentativ overvåking av semi-naturlig eng (ASO) og Overvåking av grunnlendt kalkmark (GRUK). Hver planteart har en verdi som viser hvilke nivåer av beite og slått arten vanligvis har der den vokser. Registrerte plantesamfunn kombineres med informasjon om planteartenes funksjonelle egenskaper og miljøtilpasninger, og sammenliknes med referansesamfunn som forventes å finnes i intakte åpne økosystemer i lavlandet. For hver rapporteringsperiode beregnes arealvektede gjennomsnitt for regioner og nasjonalt nivå. Verdiene skaleres mot definert referansesamfunn i det ulike naturtypene i hht. Natur i Norge (NiN).

Sist oppdatert: 20.11.2026

Miljø-direktoratet

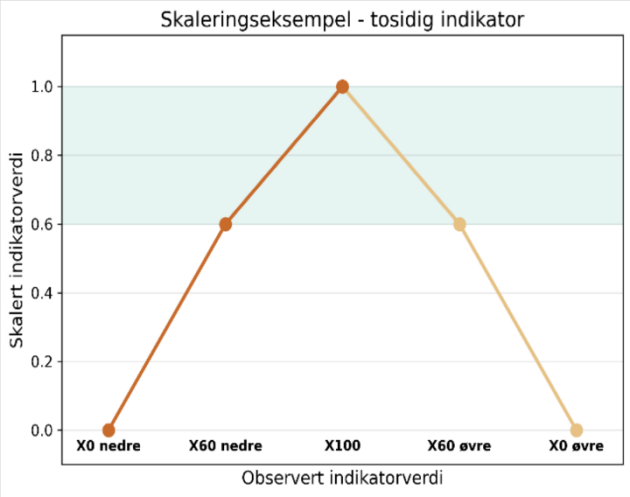
Hvordan beregnes variabelen

Referansetilstand og skalering

Referansetilstanden X_{100} er definert som middelverdien i en fordeling av referansesamfunn basert på artslistedata fra NiN. Den representerer en arts-sammensetning lik den man forventer ved nivåer av beite og slått som kjennetegner intakte økosystemer i åpent lavland.

Skaleringsverdien X_0 har en nedre og en øvre verdi, og representerer en tilstand hvor artssammensetningen er fullstendig forskjøvet mot arter tilpasset svært høye eller lave nivåer av beite og slått.

Grenseverdi for god tilstand X_{60} tilsvarer hhv. nedre 2,5% og øvre 2,5% i fordelingen av referansesamfunn. Indikatoren påvirkes av både for høye og for lave nivåer av beite og slått, og har derfor en nedre og en øvre verdi for både X_0 og X_{60}.

Figur 1: Illustrasjon av forholdet mellom variabelverdier og indikatorverdier.

Les mer om skalering av indikatorer her

Les mer om hvordan indikatoren beregnes her

Hvordan skal endringer i variabelverdien tolkes

En indikatorverdi nær 1 betyr at artssammensetningen i vegetasjonen er som forventet ut fra nivåer av beite og slått som kjennetegner et intakt økosystem. Lavere indikatorverdier indikerer at artssammensetningen er endret som følge av økte eller reduserte nivåer av beite og slått.

Usikkerhet

Det er usikkerhet knyttet til beregningene av vegetasjonsindikatoren for beite og slått.
Dekning av ulike arter varierer mellom registreringspunkter og registering kan variere mellom observatører. I tillegg varierer det hvor godt referansesamfunnene representerer ulike landsdeler, og funksjonelle verdier som er tilordnet ulike artene er usikre. Dette er kilder til usikkerhet som ikke er kvantifisert. Den rapporterte usikkerheten kommer fra en statistisk modell og representerer sannsynligheten for den sanne indikatorverdien gitt at alle antagelsene i modellen er sanne (95% konfidensintervall).

Sist oppdatert: 20.11.2026

Miljø-direktoratet